

N

E

A

NEA

News

VERKEERSVEILIGHEID

mei 2004 - nummer 16

Inhoud

- 1 Verkeersveiligheid en de rijnsimulator
- 2 NEA en verkeersveiligheid
- 2 Miniconferentie logistiek en mobiliteit
- 2 Preventief onderhoud voor veilig en winstgevend wegtransport in de Oekraïne
- 2 Vergunningen voor beroepsgoederenvervoer in Europa
- 3 Inventarisatie regelgeving verkeersveiligheid Europa
- 3 Hoe veilig is uw regio?
- 3 ICT alleen niet voldoende om verkeersveiligheid te verbeteren
- 4 Verkeersveiligheid van het vrachtvervoer in het nieuwe Europa
- 4 NEA draagt bij aan verbetering verkeersveiligheid Iran

NEA Transportonderzoek en
-opleiding BV

Sir Winston Churchilllaan 297
2288 DC Rijswijk

Postbus 1969
2280 DZ Rijswijk

tel.: 070-39 88 388
fax: 070-39 88 444

e-mail: neanews@nea.nl
internet: www.nea.nl

Verkeersveiligheid en de rijnsimulator

Op dit moment gaat de meetfase van start van het RESPECT project. Dit project staat voor de ontwikkeling van een trainingsprogramma voor beroepschauffeurs om het aantal ongelukken te verkleinen en het brandstofverbruik te verminderen.

Vorig jaar is hiervoor een driedaagse training opgezet. Een deel van de training wordt uitgevoerd in een rijnsimulator om te trainen op extreme en moeilijke situaties.

Andere onderdelen zijn rijden in een "echte" vrachtwagen en theorielessen.

In deze nieuwe fase wordt het trainingsprogramma getest en worden de effecten ervan gemeten. Het gaat hierbij het meten van de effectiviteit van de volgende aspecten van het trainingsprogramma:

- Rijstijl en rijgedrag: veiligheid en brandstofverbruik
- Manoeuvreren
- Laden van het voertuig en vastmaken van de lading
- Speciale omstandigheden: fouten van andere weggebruikers en slecht weer condities.

De tests worden afgenomen onder 800 chauffeurs (300 in Frankrijk, 200 in Duitsland, 200 in Nederland en 100 in Zwitserland). De korte termijneffecten worden gemeten tijdens de training. De langere termijneffecten worden bekeken door middel van enquêtes onder de deelnemende transportbedrijven. Eerder projecten in Frankrijk hebben laten zien dat het aantal ongevallen kan verminderen met 30% en dat het brandstofverbruik kan dalen met 10%.

Vanaf 2009 worden regelmatige trainingen voor beroepschauffeurs in het goederen- en het personenvervoer over de weg verplicht. Gezien het verwachte effect op het aantal ongevallen kan dit significant bijdragen aan de vermindering van het aantal verkeersdoden zoals dat door de Europese Commissie als doel is geformuleerd.

i Jan Jetten (jj@nea.nl)

NEA en verkeersveiligheid

Het wegverkeer eist meer doden dan malaria en tbc, zo konden wij recent uit de media vernemen. Met 1,2 miljoen doden neemt verkeersonveiligheid epidemische vormen aan. NEA probeert haar steentje bij te dragen aan de bestrijding van verkeersonveiligheid. Deze NEA News biedt een korte impressie van onze lopende activiteiten binnen en buiten Europa.

Ontwikkelingen op het gebied van logistiek en mobiliteit

Op 14 mei organiseert de NEA Transport Hogeschool een miniconferentie in Utrecht. Tijdens dit congres wordt u "bijgepraat" over onderwerpen die een of meer van de studierichtingen van de NTH betreffen: Logistiek, Personenvervoer en mobiliteit en Verkeersveiligheid. Voor actuele informatie over inhoud en inschrijving verwijzen wij u graag naar info_nth@novi.nl.

Preventief onderhoud voor veilig en winst

NEA heeft samen met een distributeur van vrachtwagens een project ontwikkeld dat zich richtte op een professionele introductie en toepassing van preventief onderhoud in het wegtransport in de Oekraïne. Hierbij moesten de positieve effecten worden aangetoond op de betrouwbaarheid van het transport, de operationele kosten, verkeersveiligheid en het milieu.

Voertuiginspecties

Het project, dat werd gefinancierd door PSO Senter, omvatte de ontwikkeling van een equivalent van een modern West-Europese truck service centrum in de buurt van Kiev. Daarnaast omvatte het project de implementatie van preventief onderhoud en periodieke voertuiginspecties voor vrachtwagens en bussen. Preventief voertuig-

onderhoud draagt niet alleen significant bij aan de verkeersveiligheid en een schoner milieu in de Oekraïne, maar helpt ook de operationele kosten te verlagen en verbetert de concurrentiepositie van transportondernemingen.

Impuls

Het project bracht echter aan het licht dat er adequate handhaving van de Oekraïense wetgeving op het gebied van "roadworthiness" nodig is om eerlijke concurrentie in de transportsector in de Oekraïne mogelijk te maken. Alleen zo krijgt de transportsector een impuls voor nieuwe investeringen in modern materieel en voorzieningen voor (preventief) onderhoud.

i Hans Houtsma (hho@nea.nl)

Vergunningen voor beroepsgoederenvervoer in Europa

Eind jaren negentig was NEA al hoofdverantwoordelijke voor een groot Europees project waarin de aankomende Centraal en Oost-Europese lidstaten werden ondersteund bij de overname van EU wetgeving op het gebied van toegang tot het beroep. Een ander belangrijk aspect in dit project was de opzet van trainingsinstituten om de ondernemers op te leiden.

Implementatie

In 2004 is een door NEA geleid consortium (TIS Portugal, Asser Instituut) van start gegaan met een project wat hier sterk op aansluit: analyse van de implementatie van de eisen tot toegang tot het beroep van wegvoerder in de EU. De Europese Commissie wil met dit project een beeld krijgen van de daadwerkelijke implementatie van de Europese regels; hoe verkrijgt men daadwerkelijk een vergunning voor beroepsgoederenvervoer? Ook wil men duidelijkheid krijgen over hoe de Europese regelgeving zich op dit vlak verder moet ontwikkelen. Het onderzoek zal lopen tot en met juni volgend jaar. NEA zal actief partijen – zowel vervoerders als autoriteiten – betrekken bij de invulling van deze studie.

Betrouwbaarheidsvereiste

Specifiek in relatie tot verkeersveiligheid is het natuurlijk interessant om te kijken hoe het staat met de toepassing van de betrouwbaarheidsvereiste. Met de aankomende nieuwe wetgeving zal in Nederland het strafpuntenstelsel op de helling gaan. Tot op heden laat de analyse zien dat ook in andere lidstaten de betrouwbaarheidsvereiste nog niet erg sterk gehanteerd wordt om verkeersonveilige bedrijven van de markt te weren (met enkele uitzonderingen). Dit terwijl het hier toch potentieel om een zeer sterk economisch drukmiddel gaat om meer veiligheid op de weg te creëren.

i Jan-Coen van Elburg (jel@nea.nl)

gevend wegtransport in de Oekraïne

Onderhoud en voertuiginspecties dragen significant bij aan verbetering verkeersveiligheid

ICT alleen niet voldoende om verkeersveiligheid te verbeteren

De mate waarin elektronische hulpmiddelen (ICT) gemonteerd in, op of aan vrachtoertuigen de verkeersveiligheid positief kunnen beïnvloeden, was het uitgangspunt van het onderzoek “Verkeersveiligheid en ICT in vrachtoertuigen”. Daarnaast is het draagvlak voor de aanschaf van deze hulpmiddelen in kaart gebracht.

Schadedossiers

Uit enquêtes van marktpartijen en een uitgebreide analyse van schadedossiers blijkt dat de grootste bijdrage aan de verkeersveiligheid geleverd wordt door de volgende ICT-hulpmiddelen:

- Afstandsdetectie aan de voorzijde (in combinatie met adaptieve cruise control)
- Camera's aan de zijkant en achterkant
- Afstandsdetectie aan de achterkant

Vermoeidheid

De marktpartijen zijn ook overwegend positief over hulpmiddelen die door onoplettendheid of vermoeidheid veroorzaakte ongevallen kunnen voorkomen of een bijdrage kunnen leveren aan de beheersbaarheid van het voertuig in kritische situaties. Deze hulpmiddelen zijn:

- Vermoeidheidsdetectie
- Lane Departure Warning Assistant
- Handelbaarheidssystemen zoals elektronische stabilisatie, intelligente remmen en automatische remdrukverdeling

Verwarring

Duidelijk is geworden dat ICT hulpmiddelen de verkeersveiligheid positief kunnen beïnvloeden, maar dat de menselijke factor de belangrijkste ongevalsoorzaak is. De hulpmiddelen kunnen de rijtaak verlichten maar niet volledig overnemen; een overschot aan informatie kan zelfs tot verwarring leiden en geïnstalleerde hulpmiddelen kunnen aanzetten tot grensverlegging (de chauffeur neemt meer risico en vertrouwd, deels onterecht, op waarschuwingen van ICT-systemen).

Het onderzoek is uitgevoerd in opdracht van de directie Transportveiligheid van het Directoraat-Generaal Goederenvervoer van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat.

ï Jarl Schoenmaker of Aad van den Engel
(jsc@nea.nl of aen@nea.nl)

Inventarisatie regelgeving verkeersveiligheid Europa

Het afgelopen jaar is NEA als partner betrokken geweest bij een grootschalige inventarisatie van verkeersregelgeving in Europa. De inventarisatie betrof een 40-tal categorieën van verkeersregels variërend van alcoholgebruik in het verkeer tot voorrangregels.

De Commissie toonde zich zeer tevreden met de resultaten. Ze zijn gepubliceerd op: http://europa.eu.int/comm/transport/road/publications/index_en.htm.

Handhaving

Belangrijke bottlenecks zijn geïdentificeerd bij de handhavingsstructuren (wie is verantwoordelijk) en de sanctionering. Zo bleek de pakkansen in Europa voor vergelijkbare vergrijpen te verschillen met een factor 10-100. Een andere belangrijke conclusie was dat er op nationaal niveau vaak onvoldoende inzicht bestaat in de toepassing, laat staan de effecten van toepassing van de regels. Zodoende is een goede evaluatie van het beleid ondoenlijk. Voorwaar ligt hier nog een belangrijk potentieel om meer verkeersveiligheid in Europa te genereren in de toekomst.

ï Jan-Coen van Elburg (jel@nea.nl)

Hoe veilig is uw regio?

NEA heeft enige tijd geleden een onderzoek uitgevoerd naar onveilige situaties in de regio Den Haag. Het doel van het onderzoek was om potentiële gevaarlijke situaties vroegtijdig in kaart te brengen zodat eerder gewerkt kan worden aan een oplossing. NEA heeft met dit onderzoek een basismethode ontwikkeld, die ook direct toepasbaar is in andere regio's. NEA beschikt over een bestand heeft met ongevallen in Nederland waarvan een procesverbaal is opgemaakt over de periode 1990 t/m 2003. Wilt u weten hoe (on)veilig uw regio is? ï Leo van der Velden (lve@nea.nl)

Verkeersveiligheid van het vrachtvervoer in het nieuwe Europa

In opdracht van de Europese Commissie voert NEA een studie uit naar de verkeersveiligheid van de wegvervoersector in Europa. De wegvervoersector wordt geacht een belangrijke rol te spelen bij het behalen van de Europese doelstelling om het aantal verkeersdoden in 2010 te halveren. De studie moet de acties voorbereiden die de Commissie zal uitzetten om de doelstelling binnen bereik te brengen.

Deze studie omvat een grondige analyse van de praktijksituatie door middel van enquêtes die worden uitgezet bij Europese wegvervoerbedrijven, interviews en workshops. NEA werkt hiervoor samenwerking met drie vooraanstaande onderzoeksinstituten uit Zweden, Groot Brittanie en Frankrijk, VTI, TRL en ISIS. Ook zullen interessante voorbeelden uit de praktijk buiten de EU (VS, Australië, Japan en Nieuw Zeeland) worden meegenomen.

Het eindresultaat, dat volgens verwachting eind van dit jaar beschikbaar zal zijn, zal dieper ingaan op facetten als:

- Ontwikkelingen binnen EU regelgeving
- De rol van zelfregulering/kwaliteitsstandaarden
- Subsidies en investeringen in veiligheid
- De rol van derde partijen zoals verzekeraars
- Internationale samenwerking bij handhaving

i Jan-Coen van Elburg of Robbert Lunsingh Scheurleer (jel@nea.nl of rsc@nea.nl)

NEA draagt bij aan verbetering verkeersveiligheid Iran

Verkeersveiligheid in Iran is met ongeveer 20.000 doden in het verkeer per jaar een onderwerp dat hoge prioriteit verdient. Voor een door NUFFIC gefinancierd project in het kader van het Netherlands Fellowship Programmes heeft NEA een trainingsprogramma opgezet voor specialisten en managers van de Transport and Terminals Organisation, onderdeel van het Iranese Ministerie van Wegen en Transport.

Ongeveldemonstratie

In samenwerking met Institute for Traffic Care en Traffic Test is een intensief trainingsprogramma opgezet. Gedurende twee weken belichtten Nederlandse experts de verschillende aspecten van het Nederlandse verkeersveiligheidsbeleid van Incident Management en Eerste Hulp tot APK keuringen. Een spectaculair onderdeel van dit programma was een ongevaldemonstratie die door NEA is georganiseerd waarbij politie, brandweer, ambulance, Rijkswaterstaat en twee acteurs die slachtoffer speelden, betrokken waren.

Verkeersveiligheidsplan

Na deze twee weken zullen de Iranese specialisten en managers de opgedane kennis toepassen op de situatie in Iran. Om dit proces te begeleiden zal een selectie van Nederlandse experts nog een tweeweekse training in Iran verzorgen met als doel specifieke aspecten van verkeersveiligheid nader toe te lichten. In februari 2005 wordt het project in Iran afgesloten met de presentatie van de eerste opzet van een nationaal en regionaal verkeersveiligheidsplan voor Iran.

i Robert Lunsingh Scheurleer (rsc@nea.nl)

Colofon

NEA News is een uitgave van NEA Transportonderzoek en -opleiding B.V.
Postbus 1969, 2280 DZ Rijswijk
tel.: 070-39 88 388, fax: 070-39 88 444
e-mail: neanews@nea.nl
internet: www.nea.nl
ISSN: 1568-2129

NEA News verschijnt vier keer per jaar in het Nederlands en Engels en wordt verstuurd aan relaties van NEA.

Voor opmerkingen of inlichtingen naar aanleiding van deze uitgave kan contact worden opgenomen met afdeling Public Relations, doorkiesnummer 070 – 39 88 434, e-mail: neanews@nea.nl.

Eindredactie: José van Winden, Kitty van 't Wout

Vormgeving: Albani ontwerpers

Druk: Albani drukkers, Den Haag

NEA Transportonderzoek en -opleiding B.V. is een onafhankelijk kennisinstituut, werkzaam op het gebied van verkeer, vervoer, infrastructuur en logistiek. De activiteiten zijn gericht op onderzoek, op onderzoek gebaseerde advisering en onderwijs en training in binnen- en buitenland.

Het werkterrein van NEA omvat zowel het personen- als het goederenvervoer en de bijbehorende infrastructuur. NEA heeft de activiteiten verdeeld over negen marktgroepen:

- Vervoerprognoses en -planning
- Statistiek en datamanagement
- Markt en mobiliteit
- Bedrijfsadvies en monitoring
- Innovatie, Intermodaliteit en ICT
- Bestuurlijke organisatie en beleid
- Training
- Internationale consultancy
- Infrastructuur

© NEA

Niets uit deze uitgave mag op enigerlei wijze gekopieerd en vermenigvuldigd worden zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van NEA Transportonderzoek en -opleiding B.V.

Menno Menist, directeur: 'Ook op het gebied van verkeersveiligheid is NEA uw partner'